

Όταν οι Τούρκοι βομβάρδισαν την Τηλλυρία: 7-9 Αυγούστου 1964

/ [Ιστορία - Εθνικά Θέματα](#)

• Γράφει η Σωτηρούλα Βασιλείου, Δρ Ιστορίας

7 Αυγούστου 1964: Η Τουρκία πραγματοποίησε την πρώτη στρατιωτική της επέμβαση στην Κύπρο βομβαρδίζοντας αδιακρίτως με βόμβες ναπάλμ την περιοχή της Τηλλυρίας. Δεκάδες οι νεκροί και εκατοντάδες οι τραυματίες, πολλοί εξ αυτών άμαχοι. Είχε προηγηθεί η δημιουργία στρατιωτικού προγεφυρώματος στην περιοχή Κοκκίνων - Μασούρας. Πολιτικός στόχος ήταν να δημιουργηθεί μεγάλο καντόνιο, το οποίο θα ενωνόταν αργότερα με εκείνο της Λευκωσίας - Κιόνελλι για την επιβολή της διχοτόμησης. Η κατάληψη από Τούρκους ενόπλους στρατηγικής σημασίας υψωμάτων γύρω από το προγεφύρωμα των Κοκκίνων, προκάλεσε την αντεπίθεση των δυνάμεων της Δημοκρατίας για περιορισμό του προγεφυρώματος.

Απευθυνόμενος σε όλους τους αρχηγούς κρατών, ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ΄ τηλεγράφησε:

«Αίσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν νὰ πληροφορήσω τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ὅτι ἡ Τουρκικὴ Κυβέρνησις ἔχει προβῇ εἰς ἀπροκλήτους καὶ ἀδιακρίτους ἐπιθέσεις διὰ στρατιωτικῶν ἀεροπλάνων κατὰ χωρίων καὶ πόλεων εἰς τὴν βόρειον ἀκτὴν τῆς Κύπρου, μὲ ἀποτέλεσμα τὸν θάνατον καὶ τὸν τραυματισμὸν ἑκατοντάδων ἀθώων προσώπων, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνονται πολλαὶ γυναῖκες καὶ παιδία. Αἱ φονικαὶ αὗται ἐπιθέσεις ἐσυνεχίσθησαν μέχρις ἀργὰ τὴν νύκτα τῆς 9ης Αὐγούστου. Ἐπὶ πλέον Τουρκικὰ πολεμικὰ σκάφη καὶ μεταγωγικὰ κατευθύνονται πρὸς τὴν βορείαν ἀκτὴν τῆς Νήσου προφανῶς μὲ πρόθεσιν νὰ εἰσβάλουν εἰς τὸ ἔδαφός μας.

Ποιοῦμαι ἔκκλησιν πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα, ὅπως ἀσκήσῃ ὅλην τὴν ἐπιρροήν της, διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὰς σοβαρὰς ἐπιδρομικὰς ἐνεργείας τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως, αἵτινες ἀποτελοῦν ἔγκλημα κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ σοβαρὸν κίνδυνον διὰ τὴν διεθνῇ εἰρήνην».

Οι τίτλοι στον Τύπο αντανακλούν αποκαλυπτικά το τουρκικό ἔγκλημα και το δράμα: «Μαζικὴν δολοφονίαν διέπραξε ἡ Τουρκία», «Αἷμα ποτίζει τὴν γὴν μας», «Φονικαὶ ἐπιθέσεις τουρκικῶν ἀεροπλάνων ἐναντίον ἀμάχων», «Λίθοι, πλίνθοι καὶ κέραμοι... ὅ,τι ἀπέμεινεν ἀπὸ τὴν ἡρωϊκὴν Τηλλυρίαν».

«Ὅμως ξέρουμε καλὰ πια

τι ἐπωμιζόμαστε μ' αὐτοὺς τοὺς νεκρούς,

ὁμως ξέρουμε καλὰ πια

τι υπογράφουμε μ' αὐτοὺς τοὺς νεκρούς,

τι ἐννοοῦν, τι θα γράψῃ στο χῶμα,

τι θα γράψῃ κάτω ἀπ' το χῶμα,

τι θα ἐναποθέσῃ γιὰ τὰ βήματά μας,

τι θα ἐναποθέσῃ γιὰ τὶς σκαπάνες μας

τὸ κάρβουνο τῶν καφαλισμένων χεριῶν»,

ἔγραψε στὶς 10 Αὐγούστου ὁ Κώστας Μόντης.

Και ο Σπύρος Παπαγεωργίου, που κάλυψε και δημοσιογραφικά τα γεγονότα επίσης συμπύκνωσε την τραγωδία σε στίχους (1972):

«Αγία Τηλλυρία,

πώς να ιχνογραφήσω τη μορφή σου

πώς να σου ιστορήσω εικόνισμα,

πώς να σε ζωγραφίσω;

Που δεν έχεις, καημένη μου,

άλλο από μαυρίλα και θάνατο.

Αύγουστος μήνας, και φωτιά, και θάνατος

Πού νάβρω χρώμα;

Αγία Τηλλυρία σταχομαζώχτρα

και ζητιάνα μου.

Και τι να ζητιανέψεις πια

πού τάχεις όλα: τόση ζωή και τόσο θάνατο;

Κι' όμως ήτανε Αύγουστος ζεστός

κι' ούτε βροχή ούτε λύτρωση

μόραε νάρθη από ψηλά.

Ήταν Αύγουστος και δεν έβρεχε.

Κι' οι φωτιές που άναψαν τ' αεροπλάνα

έγλειφαν τη γη θυμωμένες

από κάτω στο παραθαλάσσι

μέχρι ψηλά στα φαλακρά υψώματα.

Βρέξε Θεέ μου, βρέξε!».

Το 1964 οι Τούρκοι κατέκαυσαν τη γη της Τηλλυρίας, αλλά ο στόχος δεν

επιτεύχθηκε. Η διχοτόμηση που επιχειρήθηκε το 1974 αναβλήθηκε, ως τη στιγμή που δόθηκε η αφορμή, μια δεκαετία αργότερα.

Σημειωτέον πως για το ψευδοκράτος και την Τουρκία οι φονικοί βομβαρδισμοί στην Τηλλυρία αποτελούν επέτειο, η οποία εορτάζεται.

